

Dissertatio medica inauguralis, de haemorrhoides / [Henry Blake].

Contributors

Blake, H. N.
University of Edinburgh.

Publication/Creation

Edinburgi : Balfour et Smellie, 1780.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/ht5mrm2n>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

52935/P (P)
DISSERTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,

DE
HÆMORRHOIDE.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

HENRICUS BLAKE,
HIBERNUS.

Regiæ Societatis Medicæ Edinensis Sodalis.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXX.

333/91

Viro vitae integerrimo,

M A T T H Æ O J O Y C E, M. D.

Qui hominibus,

Morbis duraque pauperie laborantibus,

Auxilio nunquam defuit,

Et inter assiduas artis salutaris

Occupationes,

Literas humaniores semper feliciterque coluit,

Hæc studiorum primitias,

In grati animi testimonium,

Utut exiguum,

D. D. D. C. q.

A U C T O R.

Alexander with compliments
his friend and humble servant
Henry Blake

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

HÆMORRHOIDE.

EX variis morbosis affectionibus, quibus patet genus humanum, vix ullae dantur (febres si exceperis) quae homines frequentius invadunt, quam spontaneae sanguinis effusiones. Nulli aetati, nulli sexui parcunt, et forsan in his, quam in aliis regionibus, et frequentiores et notabiliores sunt, ob lautiorē dietam, et texturam corporis magis raram atque spongiosam, quibus praediti sunt incolae. De universis autem haemorrhagiis fusius tractare non in animo est; vetat enim virium nostrarum exiguitas, neque id sinunt speciminis inauguralis limites arctiores. Hujusce autem Academiae legibus morem

A

gerentes,

gerentes, pauca de Haemorrhoides, corporisque conditionibus quae ad illam disponunt, in medium proferemus.

MORBI DEFINITIO.

Capitis gravitas vel dolor, vertigo, lumborum dolor, dolor ani, circa anum tubercula livida dolentia, e quibus plerumque profluit sanguis, qui aliquando etiam, nullo tumore apparente, ex ano stillat *.

D I A G N O S I S.

Quando tubercula seu mariscae, intestini recti finem obsidentes, externe se produnt, hunc morbum ab omnibus aliis evidentissime discriminant. Si vero sanguis ex ramis haemorrhoidalibus venae portarum effundatur, simulque urgeant tenesmus, muci excretio, atque tormina ventris, (licet leviora sint quam in dysenteria), non adeo

* Cullen, synop. nosologiae, G. 40.

adeo evidens diagnosi. Tunc quidem historia morbi, atque praevalentis epidemici cognitio, ad idoneam stabiliendam distinctionem quam maxime necessariae sunt. Dysenteria enim tantum non semper ex contagione oritur, et pyrexiam plus minusve notabilem comitem semper habet. Haemorrhoids vero post intervalla, nunc breviora nunc protractiora revertens, dolores gravativos in hypogastrio tantum, atque in viris stranguriam, gignit. Febris autem rarius, saltem non necessario illam comitatur. In dysenteria quoque mucus vel faeces sanguine imbutae, non absque atrocibus aegri torminibus, dejiciuntur; in haemorrhoides, post alvi dejectionem, fere semper pleno rivo effunditur sanguis, absque magno aegri incommodo.

HISTORIA MORBI.

Haemorrhoidum fluxum plerumque antecedunt ventriculi imbecillitas atque inflatio, dolor capitis, sensationes molestae, tensivae, atque gravantes in hypochondriis, alvi tarditas nimia, ructus, atque multa alia vitatae coctionis symptomata; dolor obtusus, atque ponderis sensus in perinaeo,

perinaeo, ad podicem, circa os sacrum atque lumbos. Quando autem difficilior erumpunt hæmorrhoides, sanguisque ingenti copia evacuari debet, tunc acerbiora sunt hæc symptomata, atque alia adhuc graviora illis accedunt. Vertigo, nempe, capitis dolor lancinans, tinnitus aurium, horripilatio, vasorum extremorum constriction, pulsus durus, validus, atque frequens, dolores acerbissimi versus pubem, atque in cervice vesicae in viris, unde stranguria atque dysuria oriuntur. Frequens ad dejiciendum stimulus, cum muci exclusione; pruritus quoque, ardor, atque congestionis sensus, circa ultimi intestini finem percipiuntur. Animus mirum in modum dejicitur; in somnum proclives sunt aegri, sed male inde reficiuntur, atque spirandi difficultate quandoque etiam laborant.

Postquam hæc symptomata, nunc graviora nunc mitiora, atque plus minusve complicata, per duos tresve dies perduraverunt, sanguis plerumque inter dejiciendum extillat, quandoque vero pleno rivo effunditur. Alvi enim siccitas, hoc morbo laborantibus familiaris, facit, ut non nisi maximis conatibus faeces induratae, atque in scybala coactae, eliminantur; harum vero pressione, atque durantibus illis egerendi conatibus, va-

fa

sa sanguine turgida, seu mariscae quae saepius sanguinem fundunt, disrumpuntur, mitigantur symptomata, atque sine ullo sensu molesto plerumque effluit sanguis: Sed non semper; nonnulli enim aegri pessimis mulctantur cruciatibus, ac, desinente haemorrhagia, sensum aliquem molestissimum circa exitum intestini recti percipiunt, ac si pruni, vel fructus cujusvis majoris, nucleus, vel aliud quoddam corpus durum atque rotundum, ano inhaereret. Ad amovendum hoc impedimentum, omnis nifus intenditur, spiritus retinetur, muscoli abdominales magna vi contrahuntur. Tantis vero conatibus non cedit pertinax hoc malum, sola evacuatione, atque animi corporisque quiete, sublevandum.

Sanguis floridus, atque optimis dotibus praeditus, plerumque excernitur; illum vero quandoque atrum, spissum, atque in frustra coactum esse, testantur Hoffmannus atque Junckerus.

Notari vero meretur, quod in quibusdam aegris, post praegressa fluxus haemorrhoidalis symptomata, loco sanguinis sinceri, materies quaedam albicans atque mucilaginosa excernitur, quae congestionem localem, atque alia quae inde sequuntur mala, solvit: Tales vero aegri haemorroide alba seu decolorata laborare dicuntur.

Monet

Monet quoque Junckerus, mucī excretionem interdum ipsum sanguinis fluxum antecedere, interdum vero eundem sequi ; in priori enim casu, disrupta seu dilatata vasorum orificia, non adhuc satis patula sunt, ut sincerum sanguinem fundant ; sed jam sublata, per præcedentem hæmorrhagiam, congestione, necessario contrahuntur vasa, vi sua resiliente atque fibrarum muscularium ope, particulis rubris exitum denegantia, solum mucum (donec integre obturantur) excernunt.

Copia sanguinis amissi, quandoque licet rarius, libram unam duasve æquat ; in plerisque vero ægris vix totidem uncias excedit. Quando autem oppido magna est sanguinis jactura, universi corporis debilitatem, lipothymiam, imo ipsam mortem, inducere valet ; vel saltem ad hydropem et anasarcam, ascitem, aliosve morbos qui ex debilitate oriuntur, viam sternit. Sanguinis enim rubri jactura difficilius reparatur in corpore subita hac evacuatione debilitato. Deficit lymphæ coagulabilis, quæ debitam sanguini spissitatem, atque solidis tensionem, indeque pendentem tonum, impertit. Humores vero justo tenuiores, per vasa laxata, neque ut decet resistentia, elabuntur, atque effusiones serosas in tela cellulosa, vel in majoribus corporis cavitatibus, efficiunt. Vasa

sa autem abforbentia, debilitatis quoque participes, ad propria sua munera exercenda, vel huic vitio auxilio esse, haud valent.

Fluxus haemorrhoidalis per plures dies, imo etiam hebdomadas, quandoque perdurat. Quia vero sensim atque per vices effunditur sanguis, vasa propria sua vi contrahente arctantur, atque humori intra cava sua collecto se facilius accommodant. Hocque modo plura praecaventur mala, quae aliter oriri debuissent; et, si vasa sanguifera hac facultate caruissent, vix intelligendum foret, tam raro lethalia esse illa effusiora sanguinis profluvia, quae in hac, non secus ac in aliis haemorrhagiis, contingunt.

Celeberrimus Stahlius (qui novam in medicina, non secus ac in chemia, epocham effecit) ejusque sectatores affirmant, fluxum haemorrhoidalem in plerisque aegris statuta tempora, sive menstrua sive anniversaria, observare. Sic Junckerus, qui praecepta Stahlianæ collegit, ac juris publici fecit, haemorrhoides in periodicas et in vagas distinguit, sequentemque aegri historiam enarrat: “Sic notus est vir, qui per plures annos, die cujusvis mensis decimo-octavo praecise haemorrhoides experitur, non obstante quod menses numero dierum impares sint,” (p. 67.) Ad hanc quoque senten-

sententiam accessit Cullenus, in absoluto illo opere, quod ultimo anno evulgavit *. Sed, in praelectionibus suis, solito candore fatetur, se ad hanc sententiam amplectendam perductum fuisse, ex aliorum medicorum fide dignorum observationibus, potius quam ex proprio experientiae penu, quae alteri atque plane oppositae opinioni magis faveret.

Neminem, scientia medica leviter etiam imbutum, latet, eruditissimum Mead multis atque speciosis argumentis demonstrare conatum fuisse, Solem praecipue vero Lunam mirum atque latum imperium in corpus humanum exercere. In illa enim opinione haerebat, ac si omnes spontaneae sanguinis effusiones, tum in viris tum in foeminis contingentes, Lunae actioni (ignotae quidem atque inexplicabili) parere debuissent. Hodie etiam non desunt multi, nec infimi nominis medici, qui plures in corpore effectus ex eodem fonte oriri, sibi met ipsis, aliis persuadent. Lubrico vero si ullo fundamento nobis inniti videtur haec opinio. Quamvis enim Luna verticalis (ex. gr.) eandem actionem in aërem atmosphaericum, ac in maris aquas exerceat, tamen non
inde

* Pract. of phys. par. 895.

inde sequitur, aëris ambientis pressionem in corpus humanum minui. Sublato enim aëris æquilibrio, columnæ hujus fluidi vicinæ, in locum rarefactum ruunt, atque pressionem ejus æquabilem reddunt. Insuper, ex Ramazini observationibus barometro institutis, ipsoque egregio Mead citatis, patet, nullam observari posse notabilem mutationem, circa hydrargyri altitudinem, neque quando prima Lunæ cornua apparent, vel quum totum jam orbem impleverit. Omnibus ideoque perpensis his argumentis, vix aut ne vix quidquam Lunæ actioni tribuere possumus; potius vero cum illustr. Monro (cui tantum debent medicina atque anatomia) asseremus, omnino abnormem atque irregularem esse hunc fluxum.

Quando vero menses per aetatem cessantes excipit, vel quando suppressæ sequioris sexus evacuationi menstruæ vicariam quasi opem gerit, post intervalla menstrua quandoque, licet rarius, recurrit.

Notari quoque meretur, quod, si ex sola systematis sanguiferi plenitudine oriatur hoc sanguinis profluvium, certum temporis intervallum posse requiri, ut sanguis accumuletur qua decet copia, ad superandam vasorum resistantiam; et nemo ignorat, consuetudinis legem multum valere, tam

in dirigendis, quam in promovendis hæmorrhagiis semel ortis *.

In viris hæmorrhoides laborantibus, ingens sanguinis copia, per urethram aliquando, licet rarius, excernitur. Sanguis hicce nunc liquidus pleno rivo effluit, nunc vero tarde exstillans, dum in urethra haeret, in concretiones vermiformes cogitur. Vesicae enim vasa, propter vicinitatem, membranarum continuitatem, sed praecipue ob crebras inosculationes cum vasis hæmorrhoidalibus, iisdem morbis patent. In illis quoque sanguis accumulatur, et ex iisdem causis illorum latera disrupta illum fundunt. Hoffmannus jure celeber.

* Quamvis vero asserere ausi sumus, hæmorrhoides nunquam, vel saltem rarissime, flatas periodos observare, nos tamen non latet, quod tempore vernali quam saepissime occurrant; et plures sunt homines, qui solo vere per nonnullos annos hunc fluxum patiuntur. Vel quia novus calor corporis humores plus rarefacit, quam vasa continentia laxat, hocque modo plethoram spuriam ad volumen dictam efficit, vel potius, quia grato suo stimulo cor atque arterias in fortiores frequentioresque contractiones ciet, sanguinisque circulantis impetum adauget. Humores solito majori vi per vasa impulsī, illorum resistantiam tandem superant, maxime in illis partibus, ubi idoneo renixu carent. Et si quis partem aliquam imbecillam habuerit, exinde plerumque effluit sanguis.

celeber. inter varias mictus cruenti species, sanguinis effusionem, ex distentis cervicis vesicae vasis, enumerat *. Et in eodem loco, ut majorem auctoritatem huic opinioni afferat, Caelium Aurelianum citat. Hic enim speciatim asserit, 'Etiam in vesica haemorrhoides generari, quae fluorem sanguinis praestant, quibusdam intervallis variatum :' Haec accumulatio sanguinis in vesicae vasis, rationem reddit stranguriae, atque doloris lancinantis in perinaeo vel pubi, quibus aegri saepius torquentur.

† Cum vero nimis notum sit, vias uriniferas mira sympathia inter se conjungi, solosque renes laborasse docuerint cadaverum sectiones, dum morbi sedes, communi medicorum consensu, in vesica haerere statuebatur; verisimile quidem videtur, renes quoque in congestionem proclives esse, et aliquam sanguinis per urethram effusi partem ex illis derivari.

Jam monuerunt Junckerus atque Hoffmannus, renum functiones ab haemorrhoidibus saepius turbari; nec improbabile est, horum propria munera insigniter depravari, vel etiam integre deleri, repetitis illis congestionibus. Interea autem totum corpus exhauriunt atque debilitant nimiae sanguinis

* Sect. 1. cap. vi. art. iv.

† Morgagn. epist. 42.

sanguinis effusiones, vasa debilitata in humores contentos minori quam decet vi agunt, neque debitam crasin illis conciliare, neque in propriam hominis naturam mutare, valent. Sed humores crudi atque indigesti, parum vel nihil mutati, per laxa et vix renitentia renum vasa * elabuntur. Saltem his causis originem debere videtur illa immedicabilis diabetes, quae effusiores fluxum hæmorrhoidalem quandoque excipit, et quae morbo vitæque finem brevi imponit.

RATIO SYMPTOMATUM.

Praecipua symptomata quae hunc morbum comitantur, et quae ejus naturam indicant, oriri videntur ex sanguine congesto exitum moliente, vel ex plethora universi corporis, vel denique, sed maxime, ex alvo pertinaciter adstricta. Venter enim inde male se habet, totumque corpus, praeter modum mobile, a levioribus etiam causis stimulantibus insigniter commovetur. Ex eodem fonte quoque oriuntur, dolor capitis, vertigo, spirandi difficultas, aëris extricatio, et per gulam eruptio; denique, illa anxietas vix toleranda, quae
miseros

* Vid. clar. Home clin. exper. Diabetes, sect. xvi. p. 316.—18.

miseros aegros fere exanimat. Intestina quoque distenta atque irritata, insignes dolores, viscerum subjacentium affectiones mentientes, inducunt. In morbo quoque graviore mirum commercium, ad inexplicabilem sympathiam nervosam forsan referendum, inter intestinum rectum atque ventriculum obtinere dicetur. Et, ob hanc causam forsan, arthritici (in quibus fere semper ventriculus male se habet) hæmorrhoidibus adeo obnoxii sunt. Observavit enim celeberrimus Cullenus, artuum inflammationes arthriticas, atque tumores hæmorrhoidales se mutuo excipere, sæpiusque alternari. Sed notandum est, quod alvi durities, podagricis adeo familiaris, multum hic conferre videatur; nam ex hac causa sæpius oritur hæmorrhoidis, quam ex omnibus aliis simul junctis.

DE CAUSIS REMOTIS.

Homines plethorici, quorum vasa nimio sanguine turgent, in hunc morbum proclives sunt. Illi, nempe, qui lauta atque plena dieta utuntur, qui somno vinoque indulgent, et qui desidiae nimis dediti, omnia fere corporis exercitia spernunt. Nec a ratione abhorret, homines, temperamento sanguineo-melancholico præditos, hæmorrhoidibus

bus maxime obnoxios esse. Illi enim habent venas magnas atque capaces, motum sanguinis languidiorem, et omnes corporis excretiones solito parciores. Illis quoque tubi intestinalis torpor quasi proprius est; ideoque saepe male concoquant, alvum pigram habent, et viscerum abdominalium obstructionibus haud raro vexantur.

Illi quoque qui in juventute narium haemorrhagiis, et in provectiori aetate, pulmonum congestionibus atque haemoptysi laboraverunt, huic morbo obnoxii sunt; et foeminae uterum gerentes hoc profluvio saepius affliguntur. Qui vitae genus sedentarium colunt, in quo, corpus erectum, atque motus fere expers, per longum tempus manere debet, haemorrhoidem haud raro patiuntur.

Testantur Hoffmannus atque Junckerus, labem haereditariam, a parentibus in liberos transmissam, huic morbo quandoque viam sternere. Et ad hanc opinionem stabiliendam, sequentem historiam enarrat Hoffmannus *: ‘ Non ita pridem accessit ad me quidam hujus loci causarum patronus trigessimum aetatis annum superans, gracilioris quidem, sed fibrosi corporis habitus, qui mihi apperuit, quod per quinde-

‘ cim

* De dolor. et spasm. extern. sect. 2. ch. viii. casus VIII.

‘ cum et ultra annos, singulis fere mensibus, san-
 ‘ guinis fluxum per sedem expertus fuerit; ad
 ‘ quem disposita tota ejus familia, ita ut non so-
 ‘ lum pater et mater continuo hunc fluxum passi
 ‘ fuerunt, sed etiam in liberos, imo ipsas foemi-
 ‘ nas, circa annum duodecimum et decimum
 ‘ quintum, mensibus licet fluentibus, idem iste
 ‘ redundaverit.’ In altero vero loco * monet
 auctor nunc citatus, hæmorrhoides in prima æ-
 tate comparentes, nunquam periculo vacare; sic
 enim loquitur: ‘ Ego quidem permultis confir-
 ‘ matum habeo exemplis, hæmorrhoides in in-
 ‘ fantibus ac pueris jam prodeuntes, accedentibus
 ‘ pubertatis vel juventutis annis, raro alium quam
 ‘ finistrum, ac ut plurimum funestum sortiri even-
 ‘ tum;’ verisimile enim est talibus in ægris vis-
 cera abdominis infarcta atque obstructa esse.

Inter varias hujusce morbi causas occasiona-
 les, primum locum jure sibi vindicat alvus
 tarda atque sicca. A faecibus enim induratis
 atque crassis, oritur distensionis stimulus, vali-
 diffimus nempe, qui solido vivo admoveri po-
 test. Sed non sola hac vi pollet constipatio,
 ad invitandum sanguinem in vasa quæ in-
 testino

* De febre tertiana, ad finem.

testino recto prospiciunt. Materies enim faeculenta diutius retenta, atque calori corporis (ad promovendam putredinem quam maxime opportuno) subiecta, in ultimum fermentationis gradum ruit; acrimonia sua partes vicinas stimulat, majoremque sanguinis copiam illic invitat; mole vero in venas premendo, ejus reditum impedit, unde congestio localis oriri debet. Infuper, docet alvi ficcitas, vasa absorbentia tubi intestinalis maxima vi pollere; si vero augeatur chyli ingesti copia, eadem manente materia excreta, plethora necessario producitur.

Viscerum quoque abdominalium, praecipue vero hepatis, obstructions atque infarctus, qui febres intermittentes comitantur vel sequuntur, et quibus, febre jam profligata, nulla vel saltem insufficiens medela adhibetur, inter haemorrhoidis causas recenferi merentur. Et, quando a tali causa oritur morbus, infausto eventu plerumque terminatur, uti monet toties laudatus Hoffmannus: ‘Exitialis haemorrhoidum excedentium
 ‘eventus certius imminet, si tumor hepatis vel
 ‘lienens, hypochondriorum inflatio, cum alvo astrictiore, incipiens cachexia atque hydrops hanc sanguinis effusionem induxerunt.’

Quae

Quaecunque denique sanguinis affluxum copiosiore ad loca hæmorrhoidalia provocant, ejusque reditum impediunt, vel saltem commorantur, homines in hunc morbum proclives reddunt. Aloes, myrrha, gummi ammoniacum, galbanum, aliaque gummi resinosa, purgantia quoque acria, quae, viribus concoctionis parum vel nihil mutata, intestinis crassis integram suam acrimoniam inferunt, modo nunc dicto ad hæmorrhoides disponunt, vel jam suppressas revocant.

Impensiores corporis concussiones, inter saltandum, equitandum, &c. hujusci morbi prædispositionem latentem in actum aliquando deducunt. Vini, cerevisiae, vel fortioris cujusvis potus spirituosus, liberalior usus, calor externus seu internus, pathemata animi incitantia, inter fluxus effusioris causas excitantes enumerari debent. Frigus quoque corpori admotum cutis vasa constringit, sanguinem a superficie repellit, congestionibusque internis occasionem præbet; nec aliter in prædispositis hæmorrhoides, non secus ac alias hæmorrhagias, inducit.

Missis nunc causis prædisponentibus atque occasionalibus, hujusce morbi natura atque indoles suadent, ut ad alteram atque magis generalem

Causam

causam animum attendamus ; plethoram, nempe, seu nimiam vasorum plenitudinem. Haec quidem omnem haemorrhagiam activam (scilicet, quae ex aucta vasorum actione oritur) comitatur, et vitiatae conformationis effectus magis notabiles reddit. Neminem medicinae, seu potius physiologiae gnarum, latet, omnia corporis vasa, a sanguine contento, distenta esse ultra illam capacitatem quam sui juris facta haberent. Nimis quoque notum est, totius corporis, omniumque ejus partium, lentum atque successivum incrementum pendere ab extensione systematis arteriosi. Dum crescit corpus, ratio quidem suaderet, arteriarum plethoram (cui praecipue innititur illarum extensio) obtinere debere ; sed haec opinio non solum rationi consentanea est, verum etiam verifutissimis experimentis, a celeberrimo Wintringham * institutis, suffulcitur. Docent enim haec tantamina, omnium animalium venas, cum arteriis comparatas, densiores atque fortiores esse in prima, quam in proventa aetate. Ideoque, transitu sanguinis ex arteriis in venas aegrius expedito, in junioribus animalibus necessario accumulari debet in systemate arterioso. Cum vero arteriae

* An experimental inquiry on some parts of the animal structure ; Exp. 1. to 10.

teriae perpetuam pressionem experiantur, et vim quoque muscularem exerant, et dum distenduntur, nova apposita materia quotidie firmiores atque validiores evadant, donec tandem venarum firmitatem vel aequent, vel etiam superent: Tunc quidem plethora venosa, priori contraria, obtinet. Et inter hanc, atque illam, probe distinguendum est; quoniam arteriosa in prima, venosa autem in provectiori aetate occurrit. Putat Illustris Cullenus, qui tantam lucem huic rei attulit, plethoram venosam circa trigesimum quintum aetatis annum incipere, postquam corpus ad ultimum sui incrementi fastigium jam pervenerit, finemque ulteriori incremento ponit, arteriarum perpetua compressione induratarum rigiditas adeo aucta, ut amplius distendi nequeant. Postquam homo aetatem jam memoratam impleverit, revera venae magis capaces factae, supra cutim prominent; praecipue in viris, quorum solida ab exercitatione magis rigescunt. Arteriae vero quotidie magis firmæ atque duræ fiunt, et in ultimo senio in substantiam cartilaginosa, vel demum in verum os, mutantur. Plurima vasa minora occluduntur, sanguis tardius cor versus redit, ejusque pulsationes raræ atque languidae evincunt, jam deficere humorem distendentem, qui

qui ad propria sua munera illud organum ciet. Aucta hæc arteriarum densitas, atque minuta capacitas faciunt, ut sanguis justo majori copia in venis sodalibus accumuletur; imprimis vero in illis, quæ valvulis carent, quæ in partibus laxis et parum renitentibus hærent, et quæ denique vix pressioni patent. Omnes hæ causæ nunc recensitæ, congestionem in vena porta, præcipue vero in ramis ejus inferioribus atque magis pendulis, inducere debent: Causisque localibus simul conspirantibus, hæmorrhoids certo certius imminet. Et, quamvis prima morbi sedes in solis venæ portæ ramis hæreat, tamen, ob crebras osculationes horum vasorum cum vena hypogastrica seu hæmorrhoidali externa, in hac quoque sanguis accumulabitur. Et tumores hæmorrhoidales externi, qui raro sanguinem plorant, ex hac causa oriri videntur. Ponderus sanguinis, per venæ portæ ramos redeuntis, ejus motum quoque retardat, et forsan hanc ob causam congestiones in vasis hæmorrhoidalibus frequentius quam in capite occurrunt.—Cur hæmorrhoides, in provecta ætate cessantes, excipit apoplexia? An primo tonum amittunt hæc vasa quæ primo evolvuntur atque perficiuntur, sic ut majorem sanguinis copiam recipiant, quam illorum
capa-

capacitati naturali respondeat? Fatuitas atque memoriae imbecillitas, senectute prorsus confectis adeo familiares, dum caeterae corporis functiones adhuc vigent, docent verisimilem saltem esse hanc opinionem.

Quandoque, licet rarius, haemorrhoids homines invadit antequam plethora venosa obtinet. In his quidem, a solis causis localibus originem ducere videtur; tales vero sunt nimia alvi ficcitas, procidentia ani, ex utero gravido in vicinas partes pressio, obstructiones viscerum abdominis, labes haereditaria; vitae quoque genus, quo homines utuntur, ad promovendam in vasis haemorrhoidalibus congestionem multum conferre potest.

Non multum abfuit quin crederent omnes illi qui Illustr. Stahlii vestigia prefferunt, hunc fluxum tales effectus in viris edere, quales catamenia in foeminis; et forsan hac opinione innixi asseruerunt, priores in hunc morbum magis proclives esse*. Cel. autem Cullenus, praxi luculentissima per plures annos versatus, affirmat, se contrarium, in his saltem regionibus, observasse. Et, si nobis fas sit opinionem nostram interpone-

re,

* Juncker. p. 69.

re, quando medicinae principes, de re quavis minus certa discrepant, nos quoque in sententiam Cullenianam, quippe rationi magis consentaneam, discedere lubenter fatebimur.

Foeminis enim contingunt solida minus valida atque firma, nec adeo promoventur excretiones, corporis exercitationibus, ideoque in nimiam plenitudinem magis proclives esse debent. Insuper, sanguinis venosi reditus saepe languet, ob vitam sedentariam qua utuntur. Et alvi durities, qua magis infestantur, justo majorem sanguinis copiam in vasis haemorrhoidalibus congerit. Denique, vitae etiam munera, quibus a natura destinantur, illas huic morbo obnoxias reddunt. Dum enim uterum gerere incipiunt, plethora plus minusve laborant, ob retentum fluxum menstruum, qui parvuli foetus nutritioni, vel incremento, totus impendi nequit; quum vero, ultimis graviditatis temporibus, uterus insignem molem jam adeptus fuerit, venas vicinas comprimit, et, liberum sanguinis reditum impediendo, congestiones haemorrhoidales efficit. Totiesque laudatus Cullenus notavit, primam hujus morbi invasionem in foeminis uterum gerentibus observari, et perpaucas esse puerperas, quae multos liberos pro-

creaverint, quae ex hoc malo omnino immunes evaserunt.

Peraetis nunc omnibus hujusce morbi causis, nunc tractanda est tumorum qui sanguinem fundunt natura, et quaerendus quoque sanguinis effusi fons atque origo.

Ex priscis medicinae temporibus invaluit opinio, tumores haemorrhoidales nil aliud esse, nisi varicosas ejusdem nominis venas; ruptis autem his varicibus, vel faecum induratarum abrasione, vel sanguinis congesti vi distendente, fluxum haemorrhoidalem sequi debuisse, ac si solutae continuitatis tantum sequela atque effectus foret. Ut hanc sententiam stabiliret Vesalius, hominis sectionem refert, (cui lien atque jecur mirum in modum induruerant, et qui sanguinis ex haemorrhoidibus fluxu, per intervalla laboraverat) in quo vena haemorrhoidalis interna, sub coli intestini fine, et tota recti longitudine, pollicis fere crassitiem aequaret. Nimirum, haud satis facile erat sanguinem per jecur ejusmodi transire, sicut monuit Morgagnus, et, ob ingentem hujusce venae longitudinem, in hac, potius quam in aliis imi ventris venis, sanguis accumulari debuisset. Clarissimus quoque Morgagnus, qui morborum causas non minus sedulo quam feliciter investigavit,

gavit, sequentia quoque habet *. ‘ Quantum au-
 ‘ tem eae venae se expandant in viro quodam ani-
 ‘ madverti, bono corporis habitu, et ad plenum
 ‘ accedente, quem ex vulnere sub axilla mortuum
 ‘ Bononiae secui. Huic extremum intestinum,
 ‘ quod haemorrhoidibus obnoxium fuisse appare-
 ‘ bat, cum esset intus varicosis venarum nodis in-
 ‘ aequale ; majorem ex his perattente inspiciens,
 ‘ miratus sum, cum ipso, qui non modico alioquin
 ‘ distendebatur sanguinis grumo, non nisi tenuissi-
 ‘ ma sanguifera vascula communicare, ut evidens
 ‘ esset, aliquam perexilem venam in eam fuisse
 ‘ amplitudinem dilatatam.’ Gravi adeo auctoritate
 muniti, nobis quidem vitio verti non potest, si
 horum medicorum, jure celeberrimorum, opinio-
 ni assentiamur.

Quamvis vero nobis persuasum sit, varicosas
 venarum ani distentiones, inter tumores haemor-
 rhoidales recenseri debere, ex hisque varicibus,
 modo jam dicto ruptis, sanguinem effundi ; lu-
 benter tamen fatebimur, sanguinis effusionem,
 in illam laxam telam cellulosa, intestini recti
 finem obsidentem, hisce tumoribus frequentius
 occasionem praebere.

Sanguis

* Epist. 32. art. 10. ad finem.

Sanguis effusus sæpe absorbetur, tumoresque subsidunt, dum cutis, quae, ob nimiam distensionem, tonum vimque suam renitentem amisit, rara atque pendula, novae congestioni apta, manet. Quando autem per longum tempus perduraverunt illi tumores, materia lymphatica effusa sensim cogitur, atque texturam organicam induit, non secus ac in illis polyposis concretionibus, (quas multum referunt), quae in naso et utero quandoque observantur. Neque majoribus venis praediti sunt illi tumores verrucosi, quam aliae corporis partes.

Verisimile est sanguinem effusum ex arteriis plerumque derivari. Quamvis enim sanguis iusto majori copia in solis venis haemorrhoidalibus primo accumuletur, exinde vero, impedito sanguinis ex arteriis transitu, in his quoque congestio aliqua obtinere debet. Distenta vero atque stimolata vasa haec arteriosa, fibris muscularibus instructa, atque vi resiliente pollentia, in fortiores et frequentiores contractiones cientur, totumque systema arteriosum, per consensum, in similes motus rapiunt. Humorem primo tenuem atque serosum, per oscula nonnihil patefacta exprimunt, postea vero sincerum sanguinem fundunt. Neque aliter rationem reddere possumus sitis, calo-

ris aucti, pulsus frequentis validi atque duri, aliorumque pyrexiae symptomatum, quae hunc fluxum antecedunt vel comitantur, et quae ex causis localibus originem ducunt.

Notari vero meretur, quod, si venae varicosae in immanem molem distendantur, illae quoque sanguinem fundere possint; et non desunt etiam medici qui credunt, inversam venae portae actionem ad hunc quoque finem conspirare; talem vero effectum omnino vetant circulationis leges.

METHODUS MEDENDI.

Cum vero fluxus haemorrhoidalis congestionem locali, atque universi corporis plenitudini, subveniat, malaque symptomata, quae illum praecedunt, per aliquod tempus saltem sublevet, in illa opinione haerebant omnes illi medici, qui illustrissimi Stahlii sententiam amplexi sunt, ac si fluxus iste semper salutaris esse deberet, et nunquam cohibendus, vix etiam morbosus censendus, sed potius naturae beneficium, nisi diutius insistat, functiones corporis laedat, viamque ad leuco-

leucophlegmatiam, cachexiam, aliosque morbos chronicos, sternat. Junckerus atque Hoffmannus, qui opinioni nunc recensitae plenissimam fidem adhibuerunt, totam praxim eo dirigebant, ut fluxum hæmorrhoidalem nimium intra debitos limites compescerent, suppressumque iterum revocarint.

Multos quoque morbos recensent, (quos iterum enumerare non minus taediosum quam inutile foret), in quibus hæmorrhoides fluentes vel integram solutionem, vel saltem insigne levamen, attulerunt.

Certe sanguinis per sedis venas secessus congestiones abdominales sublevare, atque diathesin phlogisticam tollere, potest. Satis quoque notum est, jecinoris atque renum inflammationes hac evacuatione quandoque solvi. Sed non inde sequitur, hæmorrhoides faustum eventum semper fortiri, atque continuo promovenda esse illarum molimina, sicut multi voluerunt. E contra, jam docuerunt experientia atque morborum exempla, auctoribus supra memoratis etiam relata, solos fere levatos fuisse illos morbos, qui hæmorrhoidi suppressæ originem suam debuerant.

Sed,

Sed, si venienti morbo occurratur, non tantum præcavetur affectio hæc molesta atque injucunda, sed ejus sequelæ, quæ vitam ipsam in discrimen aliquando inducunt, nunquam supervenire possunt. Ad minuendam plethoram jam præsentem, vel futuram præcavendam, summis quoque laudibus effertur hæmorrhøis. Sed breve, imo etiam fallax omnino levamen, in hac corporis conditione præbet. Depletio enim partium solidarum tensionem, cui præcipue innititur tonus, imminuit. Vasa laxata parumque resistentia justo majorem distensionem facile patiuntur, atque congestioni idonea manent.

Praeterea, dum lente evacuatur sanguis, cordis arteriarumque actio sensim minuitur, humores minori quam decet impetu in vasa exhalantia impelluntur, et, propter vis vitalis defectum, excretiones parum promoventur, sic ut humoris amissi copia retentione hac insolita non tantum brevi compensetur, sed etiam plethora magnopere augeatur. Et ex binis his causis simul conspiciantibus, vasorum nempe laxitate, per hæmorrhagiam inducta, et excretorum retentione, facile intelligitur, quomodo sanguinis amissi dispendium, (modo ne corporis vires multum labefactentur),

tur), intra paucos tantum dies in integrum restitatur, sicut demonstravit illustris Dodart.

Praeterea, haemorhois, quamvis ex causis localibus primam originem duxerit, tamen saepius repetita cum reliquo corpore arctissimum nexum adipiscitur, et acerbos dolores, pessimasque molestias, (uti ex praecedentibus patet), in illo inducit. Sanguinis jactura ipsam mortem quandoque arcessit, vel ad morbos fere immedicabiles viam sternit: Haemorrhoidem, circa septuagesimum aetatis annum cessantem, excipit apoplexia vel paralyxis: In illis etiam morbis quibus subvenire dicitur, salutare ejus effectus semper incerti, nunquam vero stabiles sunt. E contra, corpus in posterum iisdem malis magis obnoxium reddunt. Et, si nimiae vasorum plenitudini obviam ire necesse sit, non desunt certa atque tuta auxilia, quibus hoc perfici possit. Omnes istae rationes nunc recensitae faudent, semper praecavendam esse primam hujus morbi invasionem *. Sed, si diutius jam persistiterit haemorhois, plethora universalis tollenda est; et, si causis occasionalibus sedulo occurratur, in plerisque fluxus moderari sensimque cohiberi potest.

Sed

* Vid. cel. de Haen, de haemorrhoid. utilit. ac damno, c. 3. par. 17. et 21. &c.

Sed fatendum est, minime tutam esse integram hujus evacuationis suppressionem, in illis quibus vitiata partium structura jam obtinuerit, vel in quibus hæmorrhoids sæpe repetita arctum commercium cum universo corpore acquisiverit; perpauci aegri adeo morigeri sunt, ut severum vitæ regimen fervare, atque idonea medicamenta adhibere velint, ut ex hoc morbo liberi manent.

Si cuivis morbo criticam solutionem afferat hæmorrhoids, illo sublato, nemo inficias ibit, supervacaneam, idcirco cohibendam esse debere hanc evacuationem.

Ex præmissis, duo tantum medendi consilia oriuntur.

1mo, Plethoram universi corporis tollere, futuramque præcavere.

2do, Congestionis localis causis occurrere.

Ut priori satisfiat, oportet talem rationem inter humores ingestos atque egestos obtineri, ut hi majori copia excernantur, quam illi ingerantur. In hunc finem quam maxime inserviunt exercitium atque victus imbecillis.

Exercitium omnes excretiones, præcipue vero exhalationem per cutim, adauget, vasa quoque roborat, et, debitum tonum illis impertiendo, facit,

cit, quo minus ultra modum distendantur, vel congestioni obnoxia sint. Ambulatio atque vectio in rheda, omnibus aliis exercitationibus anteponi merentur. Quamvis enim equitatio sanguinis circuitum in visceribus abdominalibus expedit, tamen, si paulo vehementior fuerit, repetitæ corporis succussiones sanguinem in vasa hæmorrhoidalia impellunt, imprimis in illis, qui hunc morbum sæpius passi sunt, et in quibus hæc vasa debita atque idonea renitentia carent. Insuper, multis alvum siccam reddit, et sæpe etiam calorem, irritationem, et intertriginem, circa intestini recti finem, inducit. Cujuscunque vero generis fuerit exercitatio, ad levem lassitudinem tantum, non vero ad fatigationem, protrahi debet.

Victus mediae materiae esse debet. Farinacea, legumina, atque fructus horaei præcipue commendantur; quia, pro rata parte, minus nutriunt quam caro animalis, ideoque plethoram minime adaugent; et cum necesse sit, ut majori copia ingerantur, mole quoque sua intestina distendunt, eorumque motus naturales cient, alvumque lubricam reddunt.

Lac quoque optimum alimentum præbet, nisi forsan constipationem inducat. Saccharum vero
illi

illi adjectum, ejus coagulationi obfistendo, hoc impedimentum multum praecavere solet.

Cibus animalis minori tantum copia fumen-
dus, non vero omnino exulandus, nisi maxima
fuerit plethora, vel fluxus ipse jam instet: Caro
enim majori stimulo pollet, et motum peristalti-
cum intestinorum excitat. In illis quoque, qui
huic morbo obnoxii sunt, ventriculus quasi resol-
vitur, concoctio difficile perficitur, et sola vege-
tabilia ingesta in acidum ruunt, ructum, vom-
itum, pyrosim, aliaque vitiatae coctionis sympto-
mata, brevi inducunt, nisi his occurratur modico
cibi animalis usu.

Sola haec vivendi ratio plerumque sufficit, tum
ad praecavendam plethoram, tum ad alvum solu-
tam reddendam; si vero aliquando minus respon-
deat alvus, sola purgantia leniora usurpanda sunt,
ut cremor tartari, infusum tamarindorum, man-
na, sulphur, magnesia, oleum ricini quoque, nisi
ventriculo minus gratum vel rancidum fuerit;
quando enim in pharmacopoliis venale prostat,
raro hoc vitio integre caret. Sedulo autem vi-
tanda sunt omnia cathartica fortiora seu acria,
quae, dosibus etiam refractis exhibita, ob ratio-
nes supra dictas, quam maxime nocent.

Jam

Jam vero, sublata vel saltem insigniter immunita plethora, medicamenta roborantia tonica (quorum præcipua sunt cortex Peruvianus, et chalybs præparatus) optimos effectus edunt, maxime vero, si ex laxitate atque atonia tubi intestinalis primam originem duxerit morbus. In aquas frigidas quoque descendere debet aeger; sed, si hæmorrhoidum molimina jam percipiuntur, non omnino periculo vacat hæc immersio, et tutius est ab illa abstinere, dum imminentis fluxus quævis suspicio adhuc superest.

Paroxysmo hæmorrhoidali nunc faeviente, perfecta quies animi corporisque aegris concilianda est. Sedulo vitandi sunt spiritus fermentati, calor externus, cibus animalis: Et omnis generis acria vel stimulantia fluxum effusorem reddunt, doloresque adaugent. Diluentia aquosa, acido limonum, vel potius cremore tartari acidulata, atque serum lactis, quod alvum lubricam reddit, multum juvant.

Tentatis autem his auxiliis, si symptomata febrilia adhuc urgeant, vena perduntenda est. Et, si non respondeat alvus, frequens vero sit ad deiciendum stimulus, enemata oleosa seu mucilaginosæ, quatuor vel sex unciarum, sæpius injicienda sunt. Faeces enim induratas diluunt, viasque

per quas exire debent lubricant; per longum etiam tempus retineri possunt, quia intestinum parum distendunt, neque ejus contractionem, neque desidendi stimulum, excitant.

Situs corporis recumbens ad moderandum profluvium multum confert. Sed si vasa disrupta ingentem sanguinis copiam fundant, non sine mortis vel syncopes metu, ad fortissima adstringentia, interna atque externa, confugiendum est. Et, si haec vasa oculis patent, vitriolum calcinatum, vel talia remedia, illis admovere sine noxa licet. Huic vero non secus ac aliis effusioribus haemorrhagiis, animi deliquium supervenisse, optimo remedio est; idcirco nulla arte impediri debet.

Aliquando pars quaedam intestini recti per anum elabitur, constringensque sphincter intestinum pendulum intercipit, vasaque, imprimis venosa, comprimit, congestionem, imo inflammationem, quandoque inducit. Intestinum quantocyus in locum priorem atque naturalem reponi debet, aeger supra lectum extendendus, atque sensim et per vices tentanda est reductio, digitis oleo inunctis, incipiendo ex illa portione quae ultimo excidit. Si vero inflammatio jam adsit, hirudines atque cataplasmata emollientia partibus
affectis

affectedis admoveere convenit, donec laxetur sphincter, tensioque intestini ipsius inflammatoria sublata fuerit. Molestissimum hocce symptoma imprimis illis contingit, qui praesidia supra laudata negligunt, et qui idcirco faeces induratas, atque ultra modum crassas, reddunt. Quandoque vero tanta est intestini recti atonia atque raritas *, ut, quo fusior alvus, eo major fit ani prolapsus. Talibus vero aegris neque praestantius neque praesentius remedium dari potest, quam aqua frigida alumine vel alio adstringente leviter imbuta, et saepius de die per anum injecta: Artificia quoque mechanica non omnino inutilia sunt.

Quando obstructio hepatis, vel alicujus abdominis visceris, huic morbo occasionem praebet, si medicinae adhuc locus, illa summis viribus referanda est. In hunc finem plura medicamenta commendantur, quae laudes quibus efferuntur minime merentur. De duobus tantum hic verba faciemus, cremore, nempe, tartari, atque mercurio dulci.

Experimenta ab erudito Home instituta, saepiusque repetita, docuerunt, cremorem tartari maxima vi deobstruente pollere; et ipse bis terve,
pulcherrimo

* Vid. Cullen Pract. of Phys. parag. 918.

pulcherrimo successu, exhibitum vidi, in Regio hujus urbis Nosocomio; quando hepar infarctum atque obstructum fuisse docebant ejus moles atque tactus. Drachmae quatuor vel sex multa aqua dilatae, et quotidie per septimanas aliquot exhibitae, raro spem fallunt. Vel, si optato successu careat hoc remedium, saltem alvum lubricam plerumque reddit, et frequentissimae haemorrhoidis causae sic occurrit.

De hydrargyri virtutibus fusius tractare, a re omnino alienum foret. Satis vero notum est, jecinoris obstructions, post febres intermittentes vel remittentes residuas, saepe feliciter curari mercurio dulci, refractis dosibus, diutius vero continuatis, exhibito. Et in India Orientali, ob egregios effectus, quos talibus in morbis, illic frequentissime occurrentibus, exerit, quasi optimum specificum decantatur.

Si tumores haemorrhoidales indurati mole multum augeantur, multasque molestias creent, excindi quidem debent. In serpiginem enim haemorrhoidalem dictam, (in qua tumorum superficies leviter ulcerata, humorem mucosum plorat, atque importunissimum ani pruritum creat), vel in suppurationes molestas degenerant; et, nisi debita atque idonea remedia adhibeantur, citissime

tissime in podicis abscessus, atque ani fistulas, transeunt.

Quando tales tumores altius in intestino recto haerent, in ulcerationes molestissimas abeunt, acerbissimosque dolores faciunt. Tunc quidem tres quatuorve unciae infusi lini, cum guttis quadraginta vel quinquaginta laudani liquidi, semel vel bis de die per anum injectae, non tantum dolores sedant, sed opium, vi sua stimulante, talia ulcera laxa atque spongiosa in melius vertit, atque benignam suppurationem inducit. Imo gangraenam praecavere vel etiam incipientem solvere valet, sicut nuperrime docuit illustris Pot.

Si carcinoma in intestino recto jam adfit, nulla salutis spes superest, nisi forsan aegro medeatur arte chirurgica.

F. I N I S.

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce
libellis, in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce

Quoniam in hisce libellis, atque in hisce